

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXVII.

ČÍSLO 7

JÚL 2019

Zodpovednosť

Zmeny kňazov - Trojica u piaristov - Letné výlety - Spolu odchádzajú
Dobrovoľníčka v charite - Zodpovedný človek - Modlitba s objatím

Sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi, Prievidza, 20. júna 2019

Táborová zodpovednosť

Leto je okrem iného aj obdobím táborov. Často ich u nás pripravujú dobrovoľníci v čase svojho voľna. Niekedy už ľudia berú to, že sa tábory konajú, akosi automaticky. Farský tábor, skautský, piaristický... No tí, ktorí už mali tú česť pripravovať program alebo zostavovať jedálniček, vedia, koľko je za tým námahy. Ale aj to, čo všetko sa dá vďaka tomu naučiť.

Tábory najčastejšie pripravujú tímy dobrovoľníkov. Obvykle sa pred letom párkrát stretnú a dohodnú, kto čo vybaví, pripraví, zabezpečí. Najčastejšie sa v takomto kolektíve povie, že si niekto úlohu berie „na zodpovednosť“. Ak potom všetko funguje ako bolo dohodnuté, celý kolektív má z toho radosť. No keďže sme ľudia nedokonalí, nie je ničím výnimočným ani to, že v kolektíve niekto svoju úlohu nesplní a treba to rýchlo vyriešiť. Nositeľa úlohy musí zastúpiť niekto zodpovednejší.

To je len jeden príklad toho, v čom sú letné tábory pre mladých ľudí dobrou školou zodpovednosti a budovania vzťahov. Kolektív táborových vedúcich sa chtiac-nechtiac musí naučiť spolupracovať, pretože na týždeň či dva sa stará o niekoľko desiatok detí, ktoré idú niekam do prírody, na chatu či pod stany. Musia dbať o to, aby deti neboli hladné a dobre sa vyspali. Ale aj o to, aby program nebol nudný, bolo na čo spomínať a všetci sa zdraví vrátili domov. Jednoducho sú táboroví vedúci za zverené deti aj celý tábor zodpovední. A je predovšetkým na nich, aby sa dokázali vzájomne tolerovať aj s chybami, nehádali sa a popri tom zabezpečili všetko potrebné.

Aj z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že z organizovania táborov sa dá veľa odniesť do budúceho života. Je výborná skúsenosť vyskúšať si, aké je to prevziať zodpovednosť. Aké je to v kritickej chvíli sa rozhodnúť a potom výsledok prijať nielen s pozitívami. Aký je to pocit, keď svoju nesplnenú úlohu vyrieši s úsmevom niekto iný. A tiež je dobré vyskúšať si, že

je niekedy lepšie zahryznúť si do jazyka a nepovedať už nič navyše, keď pre nejaký konflikt atmosféra zhustne. Určite odporúčam.

Keď sa mi narodila prvá dcéra, jedným z pocitov, ktoré ma prvé dni naplňali, bolo uvedomenie si obrovskej zodpovednosti. Malé bezbranné bábätko nás, rodičov, veľmi potrebovalo, aj keď si to ešte veľmi neuvedomovalo. No my sme dobre vedeli, že bez nás to jednoducho nepôjde. Často to bolo spojené s obetou, sebazaprením, ale aj uznaním si viny, že som znovu nebol zodpovedný a musela ma manželka zaskočiť. Presne ako kedysi pri organizovaní tábora, len v oveľa väčšom. Všetkým táborovým vedúcim, ktorí sa toto leto vydajú na neľahkú cestu prebratia zodpovednosti, chcem poďakovať za to, že sa na to dali. Verím, že aj tohtoročné tábory budú požehnané a dajú nielen zážitky a spomienky deťom, ale aj nové skúsenosti do života tým, ktorí sa o ne budú starať.

Alojz Vlčko

Personálne zmeny kňazov aj v Prievidzi

K 1. júlu 2019 nastávajú zmeny kňazov vo farnostiach. Tie neobídu tento rok ani nás.

Doterajší farár farnosti Prievidza-mesto a prievidzský dekan Vladimír Slovák bude od 1. júla 2019 pôsobiť ako farár vo farnosti Bzovík. Novým farárom vo farnosti Prievidza-mesto je Marek Sabol, ktorého od úvodu júla menoval diecézny biskup Mons. Marián Chovanec. Doteraz Marek Sabol pôsobil od roku 2006 ako farár vo farnosti Prievidza-Velká Lehôtka, kde bol predtým od roku 2004 farským administrátorom. Prievidžania si ho môžu pamätať aj z kaplánskej služby vo farnosti Prievidza-mesto v rokoch 2003 - 2004. Zastupujúcim dekanom prievidzského dekanátu je od 1. júna 2019 do volieb, ktoré sa majú konať v októbri, Libor Straka - farár vo farnosti Prievidza-Zapotôčky. K zmenám kňazov dôjde aj u piaristov. V Prievidzi bude opäť pôsobiť páter Juraj

Žurnek SchP, ktorý bol koncom apríla na štvorročné obdobie znovuzvolený aj za provinciálneho predstaveného rehole piaristov. Páter Marek Kotras SchP z Prievidze odchádza pôsobiť do Nitry.

Novokňaz Filip Gulai, ktorý uplynulý rok ako diakon pastoračne účinkoval vo farnosti Prievidza-Zapotôčky, bude v tejto farnosti od 1. júla 2019 pôsobiť ako kaplán. Doterajší kaplán Milan Tomaga z tejto farnosti odchádza na misiu do Írska.

Juraj Kiss z Banskej Štiavnice, ktorý v našej farnosti Prievidza-mesto v uplynulom roku pôsobil ako diakon, bol menovaný za kaplána vo farnosti Hriňová.

Všetkým kňazom vyprosujeme na nových pôsobiskách hojné Božie požehnanie!

Alojz Vlčko

Piaristický kostol v Prievidzi oslávil „meniny“

Piaristický kostol v Prievidzi v plnom znení nesie názov Kostol Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatia Panny Márie. Veľkolepé oslavy s programom sa konajú na slávnosť Najsvätejšej Trojice. Tento rok sviatok „Trojice“ vyšiel na nedeľu 16. júna.

Oslavy sa začali už v piatok slávnostnou svätou omšou, po ktorej nasledovali chvály vedené hudobným zoskupením PiarMusic. Po chvalách boli všetci prítomní pozvaní do átria, kde si mohli vychutnať skvelú priateľskú atmosféru s výborným jedlom. Od skončenia chvál až po rannú svätú omšu prebiehala adorácia, ktorá bola prístupná po celú noc.

Na druhý deň, v sobotu, oslavy pokračovali svätou omšou a programom. Svätú omšu celebroval otec Jozef Slavkovský, momentálne kaplán v Žarnovici. Po omši si mladí zo Spoločenstva Piar pripravili scénu o márnotrattnom synovi, ktorú striedal spev a tanec. Súčasťou programu boli aj chvály. Viedol ich hosť Miťo Bodnár. Oslavy menín kostola sa zavŕšili nedeľnými svätými omšami.

Text: Martina Grolmusová

Foto: Peter Melicherčík

Ženy sa stretli v Daddy's Café na konferencii

Kaviareň Daddy's Café je kresťanská kaviareň zameraná na rodiny. Okrem rôznych pravidelných aktivít, ktoré sa väčšinou zameriavajú na deti a na ich vedenie do vzťahu s našim Nebeským Ockom, sa nezabúda ani na rodičov a ich formáciu.

Okrem prednášok, chvál či modlitebných stretnutí je kaviareň miestom konania rôznych konferencií. V máji sa tu zišli ženy z celého Slovenska, aby sa zúčastnili 6. ročníka Ženskej konferencie s názvom *Pripravená*.

Príprava nevesty

Konferencia sa niesla v duchu slov z Knihy Zjavenia sv. apoštola Jána (19,7) „*Radujme sa a plesajme, vzdávajme mu slávu, lebo nadišla svadba Baránkova a jeho nevesta sa pripravila.*“ Snažili sme sa spoločne pátrať, čo znamená príprava Cirkvi ako Nevesty Baránkovej, ako sa možno pripraviť na príchod Krista.

Po úvodných chválach, ktoré viedli Terézia Peszekiová, Veronika Beláková a Eva Makulová, dostali priestor speakerky. Na úvod to bola kanadská misionárka Sharon Cheung, ktorá zdieľala svoju túžbu byť ako Mária z Betánie, ktorá sa zakaždým objavuje v Písme ako tá, čo sedí Ježišovi pri nohách - úplne zameraná na neho. Neváha obetovať celé svoje dedičstvo, aby mohla vonným olejom pomazať svojho Kráľa. Sharon vyzývala ženy do hlbšieho vzťahu s Ježišom, do väčšieho zamerania na neho - majú nie pracovať pre neho, ale žiť vo vzťahu s ním, túžiť ho viac spoznávať, byť mu bližšie, robiť mu radosť. Po nej sa ujala slova Andrea Bielová z Crescendo Slovensko. Objasnila symboliku a prípravu židovskej nevesty, ktorú máme napodobňovať aj my - podľa jej príkladu máme neustále bdieť a udržiavať olej vo svojich lampách.

Záver patril Milici Križanovej taktiež z Crescendo Slovensko. Pokračovala v rozvíjaní a vysvetľovaní danej symboliky. Okrem Zjavenia zahrnula do témy aj časti Piesne piesní. Poukázala tiež na dôležitú úlohu chvály Boha v našom duchovnom živote.

Milica Križanová a Andrea Bielová

Nájsť si čas

Poobede sa účastníčky konferencie rozdelili na tri skupiny podľa toho, ktorá speakerka ich oslovila najviac. Vo workshopoch mali možnosť vchádzať do jednotlivých tém hlbšie, zdieľať svoje skúsenosti a tiež sa pýtať.

Mnohé ženy, ktoré sú v súčasnosti okolím a spoločnosťou tlačené do výkonu, majú tendenciu svoj duchovný život vkladať iba do služby. Niektoré z tu prítomných si uvedomili, že popri tolkej práci pre Pána celkom zabúdajú (alebo nestíhajú) nájsť si čas na neho samotného - sedieť mu pri nohách a tešiť sa z jeho prítomnosti, budovať s ním vzťah, pýtať sa ho, čo by chcel on, čo by mu urobilo radosť, prípadne iba tak počúvať, čo im chce povedať on.

Záver stretnutia patril individuálnym modlitbám príhovoru, chválam Boha a príjemným rozhovorom. Veríme, že účastníčky konferencie načerpali a odchádzali premenené a posilnené s novou túžbou budovať hlbší vzťah s Bohom.

Text a foto: Hana Bendová

Novinky z piaristickej školy

Ako žijú včely

Žiaci druhého a tretieho ročníka sa na hodinách prvouky a prírodovedy učia o rôznych živočíšnych spoločenstvách. O včelách im prišiel porozprávať včelár pán Fojtík. Deťom názorne vysvetlil spôsob života včiel v úli. Pán včelár so sebou taktiež priniesol viaceré predmety potrebné k práci so včelami. Na záver si deti mali možnosť vyskúšať typický včelársky ochranný odev.

„Dofáci“ opäť putovali za zážitkami

Aj tento školský rok sa našlo 19 nadšencov, ktorí sa zapojili do rozvojového programu Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (skrátene DofE), ktorý dáva mladým ľuďom vo veku 14 až 24 rokov šancu rozvinúť svoje schopnosti, naplniť svoj potenciál a pomôcť uspieť v živote. Súčasťou programu sú aj expedície, ktoré pozostávajú z putovania spojeného s prenocovaním v prírode.

A tak tri partie našich študentov absolvovali dobrodružné chvíle v prírode. Preverili svoje schopnosti a zručnosti spojené so stavaním stanu, varením jedla a neľahkým terénom. Všetko však spoločnými silami zvládli a odniesli si veľa zážitkov.

Zároveň študenti 3.G a septimy absolvovali cvičnú výskumnú expedíciu v Liptovskom Jáne a naplnili svoj cieľ, t.j. výskum minerálnych prameňov. V rôznych prameňoch skúmali napríklad koncentráciu Mg, Ca, Fe, CO₂, teplotu vody či pH. Okrem vlastných zistení pracovali aj s náučnou literatúrou či s informáciami z náučných chodníkov o daných prameňoch.

Závislosť na internete a sociálnych sieťach

Závislosť na internete predstavuje silný a moderný fenomén. Predovšetkým rýchly rozmach sociálnych sietí a chatových služieb priniesol veľké riziká v súvislosti so vznikom a rozvojom virtuálnych závislostí. Potenciál sociálnych sietí je v tomto smere prakticky nekontrolovateľný. Ľudia miesto vytvárania normálnych zdravých sociálnych vzťahov favorizujú tvorbu virtuálnych a neosobných kontaktov na sociálnych sieťach. Unikajú z reálneho sveta do sveta virtuálneho so všetkými dôsledkami. Práve na túto tému prišla na našu školu prednášať psychologička Renáta Botková z resocializačného zariadenia Provital, ktorá sa profesijne venuje pacientom s problémami závislosti aj na sociálnych sieťach. A tak sa žiaci 6.A, 7.A, 7.B, 8.A a tercie mohli viac dozvedieť o príznakoch, prevencii a liečbe tohoto nebezpečného správania.

Veľké deti menším deťom

Ako v deťoch budovať vedomie spolupatričnosti s inými deťmi, vedomie vďačnosti za dar detí medzi nami? Možno aj tak, že im pomôžeme objaviť krásu dávania seba, svojich darov a schopností svojim mladším rovesníkom. Na tomto princípe už niekoľko rokov funguje Medzinárodný deň detí v našej Piaristickej škole F. Hanáka pre deti 2. stupňa. Tí najstarší, t. j. deviataci, pripravujú MDD pre svojich mladších spolužiakov v nižších ročníkoch. Aj tento rok sa

svojej úlohy deviataci zhostili veľmi dobre a predovšetkým ich zásluhou sme prežili deň plný radosti, ako sa na poriadnu oslavu MDD patrí. Žiaci IX.A a IX.B pripravili pre deti program, ktorý niesol názov Vojenský výcvik, počas ktorého žiaci v skupinách plnili rôzne úlohy na jednotlivých stanovištiach v priestoroch Lesného parku.

Študenti odboru pedagogický asistent vyrábali pomôcky

Počas tohto školského roka sa študenti odboru Pedagogický asistent nielen učili, ale aj vyrábali rôzne pomôcky pre deti s poruchami učenia a sústredenosti. Pomôcky boli vyrobené pre rôzne účely - na matematiku, čítanie, intelekt a pozornosť. Študenti ich vystavili na chodbe našej školy, aby si ich každý mohol prezrieť a prípadne vyskúšať ich efektívnosť.

Weitblick

Naši žiaci sa zúčastnili regionálnej súťaže nápadov a natočili film. Bolo to v rámci Ekologického filmového projektu Weitblick 2019, do ktorého boli zapojené 4 krajiny: Estónsko, Lotyšsko, Česká republika a Slovensko. Porota vybrala najlepšie nápady. Z každej krajiny súťažili tri tímy, medzi nimi aj naša škola. Dvaja žiaci, Jaroslav Rybár z 1.G a Martin Petic zo sexty, boli pozvaní na týždňový workshop v Bratislave.

Tu sa priúčali filmárskej práci pod vedením skúsených expertov z Berlína. V posledný deň workshopu prebiehalo premietanie natočených filmov. Keďže tento projekt bol v nemeckom jazyku, študenti mali možnosť zdokonaľiť si aj svoje jazykové schopnosti.

Zo sivého káčatka krásna labuť

Móda hýbe svetom alebo ako zo sivého káčatka vyrastie krásna labuť, tak by sa dala charakterizovať prednáška o odievaní, módnjej etikete a líčení dievčat a žien, ktorú absolvovali dievčatá 2. stupňa ZŠ v rámci prierezovej témy predmetu Výchova k manželstvu a rodičovstvu. Dvojhodinová prednáška profesionálnej módnjej poradkyne Zuzany Bratkovej vo vizáži a odievaní s názorným príkladom denného líčenia na odvážnych dobrovoľníčkach zaujala dievčatá i pani učiteľky. Veď krása je hodnota, ktorú sú ženy povolané prinášať do tohto sveta. Pani Zuzka svojím vystupovaním i zdieľaním vedomostí a skúseností v oblasti odievania a líčenia vysvetlila dievčatám potrebu vytvoriť si ako žena svoj vlastný štýl, ktorý respektuje osobitosť a jedinečnosť. Vysvetlila, čo všetko zahŕňa módnje poradenstvo - od farebnej typológie a koloristiky cez typológiu postavy, poradenstvo v líčení a hairstyle až po budovanie nadčasového šatníka.

Pripravila: Elena Blašková

Pomôžte Majáku nádeje

Maják nádeje je názov občianskeho združenia v Košiciach, ktoré sa venuje chudobným rodinám v núdzi, charitatívnej činnosti s nimi, a väzňom, ktorí vďaka jeho činnosti rastú vo viere a nádeji. Vydalo časopis, ktorý si veriaci môžu zobrať domov zadarmo (je k dispozícii vo farskom kostole), avšak ak by túžili podeliť sa a pomôcť, je v ňom uvedené aj číslo účtu - všetky peniaze sú použité len pre toto občianske združenie - pre núdznych. Je možné poslať aj stravné lístky.

V centre združenia vyrábajú ženy z chudobných rodín rôzne výrobky (niektoré sú znázornené na posledných stranách časopisu), ktoré sa predávajú za symbolické ceny; pomáhajú tak vlastným rodinám. Taktiež vydali knihy pre deti či krížovú cestu (v spolupráci s väzňami), všetok výťažok putuje do OZ Maják nádeje.

Bližšie informácie na tel. č. 0949 520 708 alebo matilda.turanska@gmail.com.

Matilda Turanská

Tip na letný výlet

Pozdravujeme všetkých čitateľov časopisu Bartolomej. Tak ako aj minulý rok, aj teraz sme dostali za úlohu pripraviť pre vás nejaký tip na letný pobyt na Slovensku.

Počas minulého roka nás Pán požehnal zdravím a možnosťou navštíviť mnohé miesta na Slovensku, ale aj v zahraničí. Je však jedno miesto na Slovensku, kam sa radi vraciame; kde ešte počuť v noci svrčky a šum lístia; kam nedorazili finančné skupiny s ich megalomanskými projektmi.

Tí, čo si myslia, že hory končia u nás Tatrami, sú na omyle. Za Popradom treba nabrať severný smer na Kežmarok a pokračovať na Starú Ľubovňu. Za obcou Hniezdne treba zabočiť doľava a stúpať do kopcov Pieninského národného parku. Keď vystúpime do Stránskeho sedla, odkryje sa nám nádherný výhľad na Pieniny, miesto pokoja a Božej prítomnosti; miesto spolunažívania slovenského a poľského národa - goralov.

Krása Pienin

Región Pienin skrýva množstvo zaujímavých darov. Hneď po príchode nás uvíta starobylý Červený Kláštor. Legenda o lietajúcom Cypriánovi nás naplní úctou k tomuto frátrovi, ktorý liečil ľudí bylinkami a darmi z prírody, ale podľa legendy sa aj na vlastnoručne vyrobených krídlach spustil z Troch Korún.

Tri Koruny sú výrazným vrchom Pienin na poľskej strane tohto národného parku. Spolu so Sokolicou (výrazný vrch v prielome Dunajca) a hradom v obci Niedzica (rodisko Michala Dočolomanského) dopĺňajú scenériu tohto úžasného kraja z poľskej strany.

Medzi typické atrakcie kraja patrí splav plťami po Dunajci. Splavovať sa dá z Červeného Kláštora alebo z Majerov. Za úvahu stojí aj splav raftom, ktorý je ešte zaujímavejší ako tradičné plte. Ak si objednáte dopredu aj sprievodcu na raft, tak určite prežijete krásny zážitok.

Plťami sa splavíte do Lesnice, kde sa môžete posilniť v tradičnej goralskej kolibe. A ak budete mať šťastie, tak vám k obedu zahrá aj rázovitá goralská muzika. Naspäť do Červeného kláštora môžete ísť autobusom, ale štýlovejší je presun na bicykli. Ten si môžete za pár eur požičať priamo pri kolibe a popri Dunajci sa za približne 1,5 hodiny dostanete naspäť do Červeného Kláštora. Ide o úžasný zážitok a určite ho odporúčame.

Niekde treba aj prespať. Hlavu môžete zložiť v mnohých privátoch, ale napríklad penzión Daniela vo Veľkom Lipníku ponúka super ubytovanie a perfektnú

Vrch Tri Koruny v Pieninách

Hrad Niedzica

Plte na Dunajci

Raft na Dunajci

kuchyňu. Musíte si ho však rezervovať dostatočne dopredu, lebo je tu s tým skutočne problém.

Stará Ľubovňa a jej skanzen a hrad

Ráno sa môžeme pobrat' späť do obce Hniezdne, kde je liehovar s produkciou slovenskej whisky a tiež lahodnej čokolády. (Ak chcete stráviť v Pieninách viac dní a venovať sa i turistike, tak treba pobyť rozplánovať na viac dní. Vráťme sa však do Hniezdného.) Po prehliadke liehovaru je možnosť načrieť trochu aj do duchovného rozmeru tohto kraja. Neďaleko od Hniezdného je pútnické miesto Litmanová.

Poobede sa núka ešte návšteva monumentálneho hradu Stará Ľubovňa. Tento je naplnený históriou a často je prehliadka doplnená aj vystúpením sokoliarov alebo bojových umení. Na úpäť hradu je

skanzen, ktorí sa radí medzi najkrajšie na Slovensku. A ak aj nie je najkrajší, tak má isto najkrajšiu scenériu. Ved' ktorý skanzen má v pozadí hrad?

Do Pienin sa vraciame už mnohé roky a stále tu objavujeme niečo nové. Skúste tieto Božie dary a diela ľudských rúk objaviť tiež a navštívte Pieninský národný park. Nechcem, aby to vyznelo ako reklama, ale tento kút Slovenska je ešte neskazený konzumom a dýcha ľudskou dušou a hlavne pokojom, ktorí všetci stále hľadáme v Božej prítomnosti a jeho dielach.

Krásne prázdniny plné pokoja, lásky a krásnych zážitkov praje rodina Bullová z Veľkej Lehôtky.

Hrad Stará Ľubovňa

Skanzen Stará Ľubovňa

Spolu prišli, spolu odchádzajú

Tento rok sa naša farnosť lúči s dvoma vzácnymi kňazmi. Do farnosti Bzovík odchádza náš doterajší pán dekan a farár farnosti Prievidza-mesto Vladimír Slovák. Do kláštora v Nitre zas miera nohy piaristu pátra Mareka Kotrasa SchP. Keďže i vďaka nim fungovala komunikácia vo farnosti na vysokej úrovni, tušili sme, že spoločnému rozhovoru na rozlúčku sa nebudú brániť. Navyše, s Prievidzou ich okrem samotnej kňazskej služby spája ešte jedna vec - dátum, kedy ju u nás začínali a kedy ju končia. Viac nám už však o tom prezradia oni sami.

▪ **Spolu ste do Prievidze pred šiestimi rokmi prišli, spolu odchádzate. Pamätáte sa ešte, s akými pocitmi ste sem šli?**

Páter Marek: Pravdupovediac, mal som obavy. Prievidza bola mojím prvým kňazským pôsobiskom. Vedel som, že páter Juraj a páter Janko už majú v škole rozbehnutú pastoračiu. Báľ som sa, či medzi nich dokážem zapadnúť. Obavy sa nenaplnili, na nedostatok priestoru na činnosť sa naozaj sťažovať nemôžem.

Pán dekan: Ja som sa do Prievidze v určitom slova zmysle tešil. Ako som už v Bartolomeji spomínal, svoje pôsobenie tu som chápal v kontinuite s veľkým prievidzským rodákom, kanonikom Mikulášom Mišíkom. Ten skončil svoje kňazské účinkovanie v mojej rodnej farnosti vo Zvolene. Pri nástupe do Prievidze som mal 49 rokov a považoval som za možné, že svoju „kňazskú kariéru“ ukončím tu, v jeho rodisku. Druhým silným pocitom, s ktorým som farnosť prebral, bola úcta k histórii, ktorú, mimochodom, prvýkrát komplexne zachytil vo svojej monografii Prievidza spomínaný Mikuláš Mišík. V istom čase sa región hornej Nitry a Prievidza ponímali ako „perla diecézy“... Ale bola vo mne aj obava, aby som nesklamal, nepohoršil, zvládol život s kaplánmi...

▪ **Pán dekan, vy ste prichádzali do mesta z dedinskej farnosti. Aké rozdiely ste vnímali v pastoračii tu a tam?**

V meste je anonymita. Čím väčšie mesto, tým väčšia. Z nej následne pramení aj štiepenie na malé skupinky, kde sa nemusím báť, kde poznám svojich ľudí, atď. Aj naša farnosť je obrovská. Len postup-

ne som ju spoznával. Ale myslím si, že po piatich rokoch som ju už poznal dosť dobre - i keď aj teraz sa mi stane, že príde na spoveď človek, ktorého som ešte nevidel. Horšie je to s pohrebmi, ťažko sa hľadá osobné slovo, keď som človeka osobne nepoznal. Oproti bývalej farnosti som sa tu viac venoval aj práci s veľkým množstvom kultúrnych pamiatok; funguje tu farská charita a mnohé iné veci, s ktorými som sa predtým na vidieku priamo v pastoračii nestretol.

▪ **Páter Marek, vy ste do Prievidze prišli ako na prvé miesto pôsobenia po svojej kňazskej vysviacke. Boli ste rád, že ste boli poslaný práve sem?**

Ako piarista môžem tak reálne pôsobiť v Nitre, Trenčíne a v Prievidzi. Piaristická škola v mojom rodnom Trenčíne je pre mňa takou prvou veľkou učiteľskou láskou. Nitru som zas poznal za svoje šesťročné rehoľné pôsobenie v tomto meste celkom solídne. Z Prievidze som mal trochu obavy, ako to už býva v neznámom prostredí. Obavy však boli zbytočné.

▪ **Zaujímavé je, že vy dvaja ste sa už stretli aj predtým - pán dekan si to už síce asi nepamätá, ale páter Marek áno. Páter Marek, mohli by ste nám to priblížiť?**

Ako vysokoškolák som pred dvomi desaťročiami študoval dejepis a slovenčinu v Banskej Bystrici. Ja som bol mladé vysokoškolské ucho a chodieval som pravidelne do katedrály na utorkové mládežky, ktoré vtedy viedol vtedajší riaditeľ Rádia Lumen Vladimír Slovák. Tie jeho inšpiratívne sväte omše, počas ktorých nás nútil

svojimi otázkami premýšľať, boli vtedy pre mňa na mojej ceste poznávania viery určite dôležité.

▪ **Pán dekan, nie každému kňazovi vo farnosti pôsobia rehole. Vy v Prievidzi ste ale mali rovno dve - ženskú (mariánky) a mužskú (piaristi). Čo ste považovali zo dôležité vo vzťahu s nimi, aby spolupráca prebiehala na dobrej úrovni?** Nakolko som bol počas dospievania formovaný saleziánmi (aj keď ilegálnymi), reholný spôsob rozmyšľania mi nie je až tak cudzí. Už v 16 rokoch som sa stal „saleziánom - spolupracovníkom“, čo je obdoba tretieho rádu. Rozdiel je najmä v chápaní pastorácie. Kým farská je plošná a všeobecná, reholná je osobná. Práve ten rozdiel, ako aj špecifickú charizmu piaristov som sa snažil rešpektovať. Myslí, že sa nám to darilo z oboch strán. A aj keď pravidlá spoložitia vo farnosti neboli napísané, vďaka vzájomnej úcte boli rešpektované.

Sestry majú podľa mňa ťažšiu pozíciu než pátri. I preto, že spolupracujú s dvomi duchovnými správami (farnosť a piaristi), fungujú v dvoch kostoloch a v niekoľkých

školách. A v tom všetkom hľadajú vlastnú identitu, majú svoj svet. Nie vždy som mu rozumel, ako ony nie vždy rozumeli môjmu humoru. Napriek tomu spolupráca v mnohých oblastiach (školské vyučovanie náboženstva, príprava prvoprijímajúcich, farská kancelária, projekcia v kostole...) fungovala podľa mňa dobre.

Zhodnotiť spoluprácu fary s rehoľníkmi by však mala i druhá strana a v konečnom dôsledku veriaci farnosti. Náš Pán totiž povedal, že ľudia sa poznávajú „po ovoci“. A oni môžu najlepšie vidieť, aké ovocie existencia troch subjektov zasvätených osôb Prievidzi prináša.

▪ **Páter Marek, ako sa vám osobne pôsobilo v prievidzskej farnosti?**

Ja som tu bol tých šesť rokov naozaj šťastný. Stretol som v našom kostole a v našej škole veľa krásnych ľudí. V Prievidzi možno nie je katolíkov nejaké obrovské množstvo, ale tí, čo sú, sú veľmi milí ľudia - skromní, ochotní, otvorení. A aj s kňazmi pôsobiacimi vo farnosti sme mali dobrú spoluprácu. Bol som tu rád.

▪ **Pán dekan, jednou z vašich „srdcoviek“ v našej farnosti bol Mariánsky kostol.**

Dekan Vladimír Slovák a páter Marek Kotras spoločne viedli ulicami Prievidze procesiu na sviatok Najsvätejšieho tela a krvi v roku 2018.

Čím vás očaril? Ste spokojný s tým, ako sa práce na ňom rozbehli?

Keď vás „očarí“ chlapec, dievča, muž či žena, väčšinou neviete, prečo alebo čím. Jednoducho sa mi zapáčil. Upútala ma tiež jeho história, krása starých oltárov i miesto, kde sa nachádza. Chcel som, aby práce šli rýchlejšie, začal som vo svojich myšlienkach inde, než sa ukázala reálna potreba, ale o tom som už v Bartolomeji písal. Dúfam, že tohto roku sa dokončí aspoň odvedenie dažďovej vody.“

▪ **Páter Marek, vašou „srdcovkou“ zas boli deti v piaristickej škole. Čím boli pre vás výnimočné?**

Tie decká, s ktorými som na našej škole pracoval, sú skvelé tým, že hoci žijú v tomto svete a v tejto dobe, tak nie sú pokazené. Našiel som tu naozaj veľa krásnych úprimných čistých srdc. A to ja mám rád.

▪ **Oboch by sme vás mohli charakterizovať ako mužov komunikácie, mužov otvorených spolupráci a hľadajúcich skôr body, ktoré spájajú, ako body, ktoré rozdeľujú. V čom podľa vás spočíva umenie dobrej komunikácie?**

Páter Marek: V láske a úcte. A to nielen voči tomu druhému, ale aj voči sebe samému. Milujem toho druhého a vážim si ho. A ak mám popri tom aj zdravú sebaúctu, tak môžem komunikovať slobodne. Inak by som hľadal v tom rozhovore len nejaké sebaopotvrdzovanie.

Pán dekan: Aj keď som tri roky v Lubline na Katolíckej univerzite študoval masmediálnu evanjelizáciu a komunikáciu z rôznych pohľadov, lepšie, ako to povedal Marek, sa to povedať nedá.

▪ **Čo z toho, čo ste v Prievidzi počas šiestich rokov pôsobenia prežili, vo vás vyvoláva radosť?**

Páter Marek: Mohol som byť blízko, keď Boh robil veci zázračné. Zažil som, ako uzdravil viaceré srdcia. Videl som, ako sa mnohých ľudí dotkol a zmenil im život. Smieť byť svedkom niečoho takého intímneho medzi Bohom a ľudskou dušou, to ma

opakovane naplňa radosťou a najmä takou plachou vdácnosťou.

Pán dekan: Vždy mám radosť z dobrých ľudí, ale aj z rozsievania viery. A na to tu bolo množstvo príležitostí. Mám radosť i z niektorých diel, ktoré sa sľubne rozbehli, ako napr. príprava snúbencov, systém zapisovania bohoslužieb a nosenia obetných darov, zverejňovanie hospodárenia v Bartolomeji, kde sme dosiahli zhodu s piaristami; z bartolomejských stretnutí na farskom dvore a z mnoho ďalších drobností (v neposlednej miere z kvality a obľúbenosti nášho Bartolomeja).

▪ **V čom zas Prievidzu, naopak, pravdepodobne čakajú ťažšie chvíle? Ako sa na ne pripraviť?**

Páter Marek: Vyrastá nám generácia charakterizovateľná slovom: „Neriešim.“ Mnoho ľudí dnes nie je ochotných poctivo hľadať pravdu. Namiesto toho sa venujú povrchným veciam, aby v sebe prehlušili niečo, čo je v skutočnosti smädom po hodnotách a po pravde, ale oni o tom ani netušia. Ale to nie je len problém Prievidze.

Pán dekan: Je úžasné, ako to Marek opäť trafil. Bude mi za ním, ako aj za inými, ktorí hľadajú pravdu, smutno. V ostatných mesiacoch, ako sa ukazovala moja prehra v boji o druhého kaplána a s ňou spojená degradácia, som trochu silnejšie vnímal niektoré reakcie. Niektoré boli o zápase za pravdu (i v Cirkvi), iné odzrkadľovali ono „neriešim“ - však nejako bude, ja to prežijem či mňa sa to netýka. Ak sa nás však netýkajú veci farského spoločenstva, ako sa nás môžu týkať veci celej Cirkvi? A týkajú sa nás potom Božie veci?“

▪ **Čo by ste Prievidžanom chceli pripísať pri vašom odchode?**

Páter Marek: Aby im nikdy nezhasol plamienok Božej prítomnosti v srdci.

Pán dekan: Pokoj v duši, lásku v srdci, úspechy v rodine a práci a k tomu dobré zdravie, čo je všetko Božie požehnanie.

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová

Foto: Štefan Kollár

... s Izabelou Falatovou, dobrovoľníčkou v Charite - dome sv. Vincenta v Prievidzi

Izabelka (67) je sťaby laická „mama Elvíra“ v prievidzskej charite. Stará sa ako dobrovoľníčka o ľudí bez domova spôsobom, ktorý pre svoju dušu potrebujú najviac - je ako ich mama. Vypočuje, povzbudí, vysvetlí, pomôže i pomodlí sa so svojimi „duchovnými deťmi“ - klientmi Charity sv. Vincenta. Položili sme jej tri otázky o jej dobrovoľníckej práci a význame zodpovednosti v jej živote.

1

Izabelka, mohli by ste nám povedať, prečo ste sa rozhodli pomáhať práve ľuďom bez domova?

Začali to moje dcéry, ktoré obe v charite varili ako dobrovoľníčky a nahovorili na to i mňa. Rozhodla som sa teda, že pôjdem, ale uvarila som obed doma a vydala ho tam. Takto sa to vlastne začalo. Chodila som do charity so strachom, lebo o bezdomovcoch sa pekne nehovorilo. A keď som ich videla, bolo mi všelijako. Potom sa to však stalo pravidelnosťou, že som pomáhala. Až raz ma oslovil pán riaditeľ, že kuchár ide na dovolenku, či by som ho zastúpila na dva týždne. Bola to pre mňa veľká výzva, mala som obavy. Ale povedala som si, že ved' s pomocou Božou to hádam zvládnem. Odvtedy som v charite už rok a pol.

Vľavo pani Izabela Falatová

2

Ako je možné naučiť ľudí bez domova zodpovednosti za svoj vlastný život i za život ľudí, ktorí žijú s nimi?

Je veľmi ťažké naučiť ľudí bez domova základné veci ako poďakovať a poprosiť, nieto ešte mať zodpovednosť sa seba alebo iných. Majú svoj štýl života. U nich je sloboda na prvom mieste. Nie zodpovednosť a sloboda, ale iba sloboda, slobodne žiť. Robiť si, čo sami chcú, aby ich nik nekontroloval, nik im nerozkazoval. To sú priority, ktoré uznávajú. A potom alkohol, to je ďalšie, na čom lipnú. Človek im môže dohovárať a snažiť sa ich pochopiť, ale stále si idú za svojou slobodou. My im to môžeme našim príkladom zodpovednosti iba ukázať. Oni sa však obhajujú tým, že my sme „to“ nezažili, a preto „to“ podľa nich nemôžeme pochopiť. Ale každý sa môže v živote potknúť, a nie raz, a buď sa postaví, alebo padne ešte nižšie.

3

Aké konanie človeka považujete v súčasnosti za najviac nezodpovedné?

Ťažká otázka. Možno to, keď človek nepočúva druhých, nezamyslí sa nad sebou, nemá rád nikoho, ani seba samého, ani ľudí okolo a vyhovára sa na druhých. Druhý je vinný a nie on. Snažíte sa dávať im lásku, chcete im lásku ukázať, oni vám ju opätujú, ale vyjdú z charity a už to nie je pravda. Často vedíme s nimi dlhé rozhovory. Oni počúvajú, aj plačú, aj my si popláčame spolu s nimi. Modlíme sa spolu pred obedom a dokonca aj prosby si hovoríme. Oni by chceli svoj život zmeniť, lenže už to, čo zažili, nejako v tom ich srdiečku stále bolí. Strašne ťažko sa im otvára pre dobro. Majú ho určite všetci v sebe, len ho akoby nevedia nájsť.

Za rozhovor ďakuje Dagmara Pavlove. Foto: archív charity

Žit' v zodpovednosti

Zodpovednosť je vlastnosť, ktorá by mala byť súčasťou života každého človeka. Rodičia majú zodpovednosť za výchovu svojich detí, politici za správu nášho štátu, robotníci za dobre vykonanú prácu, zamestnávateľia za spravodlivé vyplácanie mzdy... Aj deti, postupne ako rastú, preberajú zodpovednosť za svoje správanie voči iným, tínedžeri za svoje priateľstvá a mladí ľudia za svoje vzťahy. Kde nie je zodpovednosť, nie je ani dôvera a často ani láska.

Zodpovednosť sa úzko spája so slobodou, pretože správna sloboda nie je žitá bez zodpovednosti. Ak si niekto myslí, že žiť slobodne znamená žiť ako si chcem, robiť si čo chcem a nebrať ohľad na iných, veľmi sa mylí. Takáto sloboda je totiž skôr otroctvom pudov ako životom v skutočnom šťastí. Svedčia o tom i nekonečné príbehy o stroskotaných vzťahoch, keď si ľudia rýchlo dali navzájom všetko bez prevzatia zodpovednosti za toho druhého - a napokon i tak zostali sami. Druhého si totiž nemožno „kúpiť“ sebou, ale získať svojou láskou k nemu. A láska nikdy nehľadí iba na seba.

Čo by spravil zodpovedný človek?

Bruno Ferrero v jednom zo svojich príbehov hovorí o kráľovi, ktorý sa vášnivo zalúbil do svojej poddanej, krásnej sedličky. Dal si ju priviesť k sebe a chcel sa s ňou oženiť. Akonáhle však dievčina vstúpila do paláca, začala chradnúť. Jej stav bol čoraz horší a napokon sa ocitla na hranici života a smrti. Lekári jej nedokázali nijako pomôcť.

Vtedy do paláca prišiel jeden múdry starec a povedal kráľovi, že pozná liek, ktorý vylieči jeho snúbenicu, ale že ten liek mu spôsobí bolesť. Kráľovi to bolo jedno, len nech jeho milá neumrie! Keď však starec vyslovil svoju radu, predsa len na chvíľu onemel. Kázal mu totiž dievčinu pustiť domov a dovoliť jej vydať sa za vojaka, ktorého miluje.

Čo by v tejto chvíli spravil zodpovedný človek? Poslal by dievčinu späť do chudoby a sám zostal nešťastný, alebo by skôr hľadal iné spôsoby, ako ju pri sebe pone-

chať? Kráľ sa prejavil ako zodpovedný človek plný lásky a dievčine opäť daroval slobodu aj na úkor svojho vlastného šťastia. Dokonca jej vystrojil veľkú svadbu. A ona sa uzdravila.

Keď svet netlieska...

Tu by sa príbeh mohol skončiť a bola by to rozprávka so šťastným koncom. Do sveta vstúpil nový ľúbiaci sa mladomanželský pár, kráľ zo svojho vnútra vydoloval šlachetnú obetavosť a všetci žili šťastne, až kým nepomreli. Ale koniec tohto príbehu taký nie je. Po svadbe svojej milovanej sa na prahu smrti totiž ocitol samotný kráľ. A keďže ani jemu lekári nedokázali pomôcť, pozvali k jeho lôžku múdrego starca, ktorý sa pri „liečbe“ dievčiny osvedčil. Ten však len smutne zašepkal: „Úbohý kráľ! Preňho niet lieku. Nikto ho nemiluje tak, ako miluje on.“

Nie je to len tragické vyústenie príbehu tohto kráľa (a v prenesenom význame i príbehu Boha a jeho lásky k nám). Často sa tomu podobá i vyústenie príbehu zodpovedného človeka, ktorému sa za jeho konanie v tomto svete mnohokrát netlieska, ba práve naopak... Akoby prichádzal o svoju „odmenu“, akoby si jeho obeť z lásky k druhým nikto nevážil. Je to však znamenie toho, že cesta, po ktorej kráča, je zlá?

Vzťahy bez zodpovednosti

„Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré,“ hovorí apoštol Pavol v jednom zo svojich listov. A tak aj život v zodpovednosti prináša svoje ovocie. Už len keď si zoberieme oblasť šiesteho prikázania Desatora, nemôžeme si nevšimnúť skutoč-

nosť, ktorú naznačil aj Rod Dreher vo svojej knihe Benediktova voľba: „Bezuzdná sexuálna vášeň vytvára chaos a rozpad. Eros, ktorý sa podrobí Kristovi, prináša ovocie detí, stabilných rodín a komunít.“ Svet okolo nás sa drobí a rozpadá. Vzťahy žité bez zodpovednosti prinášajú skazu a neničia len ľudí, ktorí ich žijú, ale celú našu spoločnosť. Deti v školách často nepodávajú výkony zodpovedajúce ich schopnostiam, pretože v sebe spracúvajú traumu z rozchodu rodičov. Rodičia nevládajú ich výchovu, pretože nedokážu nájsť svoju vlastnú stabilitu. Navyše svojím deťom ponúkajú chybný model vzťahového fungovania, ktorý už ony považujú za normálny a vo svojom vlastnom živote v ňom bez akýchkoľvek výčitiek svedomia pokračujú.

Bohu sa klaňať

Ako nájsť cestu von z tohto bludného kruhu? Nenachádzam inú odpoveď ako: „V Bohu.“ A v hľadaní spôsobu, ako žiť správne prvé z Božích prikázaní - milovať Boha nadovšetko a len jemu (nie svojej osobnosti, svojim chútkam, svojim pudom a svojmu sebecktu) sa klaňať. A to aj v oblasti šiesteho prikázania, pretože, ako výstižne píše Henry Cloud a John Townsend vo svojej knihe Hranice v chodení: „Iba máločo dokáže tak dobre preveriť, či človek žije v podriadenosti Bohu, ako to, ako narába so svojou sexualitou. Sex predstavuje takú silnú a takú významnú túžbu, že vzdať sa ho a poslúchať v tejto oblasti Boha je skutočným prejavom úcty k Bohu. Je to skutočné znamenie toho, že daný človek je ochotný povedať: Nie moja, ale tvoja vôľa sa staň.“

Kto pochopí toto, už nemá potrebu riešiť, kam až môže jeho vzťah s druhým človekom zájsť. Má v sebe spoľahlivý kompas, ktorý mu vždy pomôže rozhodnúť sa v súlade s vôľou Boha.

Samozrejme, toto nie je vec, ktorú by človek mohol len tak sám od seba získať.

Je to milosť, o ktorú sa môže rozhodnúť prosiť a ktorej sa môže otvoriť. Ale či Boh dá niekomu kameň, keď ho prosí o chlieb?

Dary, o ktoré stojíme, sa nemôžu len tak „vypariť“. A tak teda prosíme Boha o dar zodpovednosti v našich životoch, v našich vzťahoch. Možno sa niekedy budeme cítiť ako ten zomierajúci kráľ, „diagnózou“ ktorého bolo, že ho nik nemiloval tak, ako druhých miloval on sám... Ale či Ježiš počas svojho pobytu na zemi častokrát neprežíval podobné pocity? Práve vďaka jeho príkladu si môžeme byť istí, že životom žitým v zodpovednosti do cieľa dôjdem - hoci to aj niekedy bude bolieť.

Text: Petra Humajová
Foto: Mária Melicherčíková

Červené svetlo

2. júna 2019

Aj keď máme najdlhšie dni a najkratšie noci v roku, treba i svietiť. Veľmi rád mám svetlá noci. Nielen tie na oblohe. Istý večer minulého týždňa som sa zahľadel na svetlá pri ceste a domoch v osade oproti mojej chalupe. Cvrčky i vzdialený brechot psov mi pripomenuli podobný pohľad z detstva, kde sme večer pozerali na pouličné svetlá Višňovej, dediny, ktorá bola na svahu oproti domu starých rodičov.

Tie z minulého týždňa však boli bohatšie. Okrem rôznych odtieňov žltobielej na kopci nad domami žiarilo červené svetlo televízneho vykryváča. Aj keď slúži na orientáciu a výstrahu najmä pre letcov, osobne mi pripomenulo červené svetlo v rozhlasových štúdiách. I s nápisom „On air“ - vysielame. Používa sa však aj pri nahrávaní.

V obidvoch prípadoch sa spája s oným svetlom vykryváča. Slovo moderátora, redaktora, herca či host'a, ktoré sa po rozsvietení svetla ozve, má poslucháčovi priniesť hlavne orientáciu. Nie v nočnej tmavej krajine, ale v tme neznalosti problematiky a neraz aj dezinformácií a chaosu. A niekedy ho má i vystríhať - sem ísť netreba, hrozí havária.

Deň po masmediálnej nedeli by som chcel svojim kolegom popriať, aby ich slovo také bolo, a našich poslucháčov povzbudiť, aby si takéto slovo vyberali i nárokovali.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Čo dnes slávime

10. júna 2019

Bolo to začiatkom 90. rokov, keď som bol farárom v Kremnici. Blížili sa moje narodeniny a rozmýšľal som, koho z farnosti pozvať a ako oslavu urobiť. Opýtal som sa na to dôležitej osobnosti farnosti, Mariky Muráňovej. Kresťanskej verejnosti bola známa skôr pod pseudonymom Victoria Montana, pod ktorým vydávala svoje knihy. A ona mi hovorí: „Najskôr by si mal kúpiť kyticu svojej mame a poďakovať jej, že ťa prijala a priviedla na svet.“ Poslúchol som a oslavu som začal s rodičmi osobným poďakovaním.

Včera sme oslávili príchod Ducha Svätého a s ním spojený zrod Cirkvi, spoločenstva veriacich v Krista, pričom ohľadom dneška sme v ostatných rokoch mali rôzne pohľady. Zástancovia tradície ho chcú prežívať ako Turíčny pondelok. Prívrženci liturgickej obnovy zas tvrdia, že je to obyčajný deň, veď včerajšou slávnosťou Zoslania Ducha Svätého Veľkonočné obdobie dosiahlo svoj druhý vrchol a skončilo.

A aby nejasností nebolo dost, pápež František na tento deň dal novú liturgickú spomienku Preblahoslavenej Panny Márie, Matky Cirkvi. „Tak čo teda platí? Ako mám prežiť liturgiu?“ opýtal sa ma rozčúlene jeden z kolegov. Spomenul som si na Mariku a povedal som: „S kyticou ruží svojej mame. To je najvhodnejšia oslava narodenín.“

Nechcené meno

17. júna 2019

Predpokladám, že dnes na Slovensku, ale ani v iných krajinách, kde majú v kalendári to isté meno ako my, nikto neoslavuje meniny. Je totiž Adolfa. A od konca druhej svetovej vojny takéto meno dal svojmu synovi asi málokto. V medzivojnovom období i začiatkom vojny však takéto meno v rodinách Hitlerových obdivovateľov bolo asi bežné. Zaujímalo by ma, koľkí jeho nositelia si ho po vojne dali zmeniť.

Meno sa nám väčšinou spája s jeho známym nositeľom. Či už pozitívnym, alebo negatívnym, pričom tá známosť, poznanie sa mení. Kým v detstve bol pre mňa najslávnejším nositeľom mena Donald istý káčer, dnes je to americký prezident. A kým v cirkevných kruhoch je najznámejšia Tereza svätica z Kalkaty, v politických je to britská premiérka. No a pokiaľ ešte pred pár desaťročiami mená našich detí určovali svätí a biblické osobnosti, dnes ich určujú hudobné, filmové, televízne či youtuberské hviezdy.

Tak či onak pre mňa bol najznámejší Martin môj otec a Helena moja mama. Nie hrdinovia zo Sládkovičovho Detvana. Ich mená som mal rád a ich nositelia sa mi dodnes spájajú s niečím pozitívnym. A to dnes prajem aj všetkým vám. Aby sa vaše meno v srdciach vašich blízkych, ale aj všetkých ľudí, ktorí vás poznajú, spájalo len s pozitívnymi spomienkami.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Naj(ne)známejší Ján

24. júna 2019

Koľko ich poznáte? Myslím dnešných meninových oslávencov. V mobile som ich napočítal 49. Príbuzných, známych, kamarátov, kolegov. Pokrvne mi je však najbližší ten, ktorý tam nie je. Môj 9-ročný brat, ktorý tragicky zahynul. O 5 dní to bude presne 55 rokov, ako ho v prvý deň prázdnin zabil blesk. Aj keď som sa narodil až tri mesiace po jeho smrti, veci som prežíval spolu so svojou mamou, blízko jej srdca. Možno preto mi ostal taký blízky - napriek tomu, že som ho nikdy nestretol a poznám ho len z rozprávania rodičov a bratov a z fotografií.

Muž, ktorého narodenie dnes oslavuje celý kresťanský svet, sv. Ján Krstiteľ, sa tiež nedožil staroby. Jeho život ukončila ruka kata po intrigách Herodias, krásnom tanci jej dcéry a unáhlenom sľube kráľa Herodesa. Ani jeho som osobne nepoznal. Jeho hľadanie vlastnej identity a životnej úlohy je mi však veľmi blízke. Stotožnenie s Izaiašovým proroctvom i Eliášovým duchom ho priviedlo k úžasnej pokore a súčasne veľkosti predchodcu Ježiša Krista. Až do tej miery, že ho mnohí považovali za Mesiáša. Uvažovanie nad osudom týchto dvoch neznámych známych Jánov mi znovu pripomenulo, že hodnota človeka nie je v dĺžke jeho života.

Všedné, ale predsa nepoznané

Všetko má svoj začiatok a koniec. No a týmto číslom končíme spoznávanie svätej omše, počas ktorého som sa snažil v krátkosti priblížiť, o čo nám vo svätej omši ide a čo znamenajú jednotlivé úkony, symboly, slová a gestá.

Dúfam, že vám tieto články svätú omšu troška priblížili a pomohli lepšie prežívať to najcennejšie, čo máme - prijímanie samého Krista a prípravu na túto veľkú udalosť. Tak ako povedal aj spisovateľ Andrea Gasparino: „Vonkajšie prejavy majú, pravdaže, len malý význam bez tých vnútorných, ale Cirkev ma učí, aby som nezanedbával vonkajšie prejavy, pretože sú prvým krokom k tým vnútorným.“ Podľa ale ešte na poslednú časť.

Agnus Dei - Baránok Boží

Kňaz pozdvihne rozlomenú hostiu a hovorí: „*Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta. Blažení tí, čo sú pozvaní na hostinu Baránkovo.*“ (RM) Na to ľud odpovie: „*Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a duša mi ozdravie.*“

Kňazove slová sú pozvaním inšpirovaným úryvkom zo Zjavenia svätého apoštola Jána - „*Blahoslavení sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovo svadobnú hostinu*“ (Zjv 19,9). Hovorí o „svadbe“, lebo Ježiš je ženíchom Cirkvi. Toto pozvanie nás volá zakúsiť dôverné spojenie s Kristom, zdrojom radosti a svätosti. Je to pozvanie, ktoré rozveseľuje a zároveň pobáda ku spytovaniu svedomia osvieteného vierou.

Odpoveď ľudu je odpoveďou stotníka, ktorý prosí Ježiša, aby uzdravil jeho sluhu: „*Stotník mu odpovedal: „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie.”*“ (Mt 8,8) Týmto slovami priznávame, že sme nehodní, no zároveň prosíme Pána, aby nás uzdravil a očistil, dal nám silu napredovať.

Prijímanie

Keď prijímame Eucharistiu, stávame sa Kristovým telom. Sväté prijímanie nás

zjednocuje s Kristom vytrhávajúc nás z našich egoizmov, otvára nás a zjednocuje so všetkými tými, ktorí sú v ňom jedno. „*Hľa, zázrak svätého prijímania: stávame sa tým, čo prijímame!*“ (Pápež František) Po prijímaní ešte kňaz alebo diakon purifikuje, čiže umýva obetnú misku a kalich, aby každá čiastočka bola prijatá, aby neprišlo k zneucteniu, je to prejav veľkej úcty. Počas purifikovania sa modlí: „*Pane, čo sme prijali ústami, nech očistí a posväť naše srdce, a čo sme prijali pod spoločom časných darov, nech sa nám stane zárukou večného života.*“ (RM) Možno sa nám to zdá byť zbytočné, ale každú činnosť spojenú s Božím telom by mala sprevádzať modlitba, a tak je to aj pri „umývaní riadu“ - purifikácii.

Modlitba po prijímaní

Eucharistickú liturgiu uzatvára modlitba po prijímaní. V nej sa kňaz v mene všetkých obracia na Pána, aby mu poďakoval, že nás urobil svojimi spolustolovníkmi, a aby ho prosil, aby to, čo sme prijali, premenilo náš život. Eucharistia nás robí silnými, aby sme prinášali ovocie dobrých skutkov, aby sme žili ako kresťania. Túto ďakovnú modlitbu prednáša kňaz v mene celého spoločenstva. Vo chvíli, keď v nás prebýva Kristus, ani nevieme veľa hovoriť, naše slová sú nedostatočné. Preto táto modlitba v krátkych vetách a v niekoľkých ustálených obmenách vyjadruje našu vďaku za nebeský pokrm.

Požehnanie

Po tejto modlitbe svätú omšu uzatvára požehnanie udelené kňazom a prepustenie ľudu (RM). Tak, ako sa svätá omša ako liturgický úkon začala znamením kríža v mene Otca i Syna i Ducha Svätého, tak sa

aj v mene Najsvätejšej Trojice uzatvára. Pápež František nám dal však aj upozornenie: „Ak však vychádzam z kostola klebetiac a obzerajúc si druhých - ‚pozri na toho, kukni na tamtú‘ - a s dlhým jazykom, potom svätá omša nevstúpila do môjho srdca. Prečo? Lebo nie som schopný žiť a vydávať kresťanské svedectvo. Za každým, keď vychádzam po svätej omši, musím vychádzať lepšie, než ako som tam vstúpil, s väčším elánom, s väčšou silou, s väčšou vôľou vydávať kresťanské svedectvo. Staroveké národy chápali, že

omša je vyslaním. Tieto posledné slová ‚Id'te v mene Božom‘ nie sú ani tak prepustením, ako skôr poverením. Zjednotili sme sa s Kristovou obetou. Odchádzame z omše, aby sme svedčili o Kristovi tam, kde sme.“

Dominik Kučera

Použitá literatúra: GASPARINO, A.: Omša Pánova večera; HAHN, S.: Baránkova večera, Svätá omša ako nebo na zemi; KRAPKA, E.: Tajomstvá svätej omše; Rímsky misál (RM); Katechézy pápeža Františka

Za koho alebo za čo máš zodpovednosť?

- **Rudo:** „Za duše, ktoré mi boli zverené do modlitieb a obiet.“
- **Mariana:** „Za výchovu mojich detí, ktoré mi Boh venoval, za svoju dušu, aby som bola spasená.“
- **Andrea:** „Za svojho syna, aby nebol chudobný.“
- **Zuzka:** „Za deti, za seba, lebo je zlá doba...“
- **Anička:** „Za môjho muža, je onkologický pacient.“
- **Terezka:** „Za manžela a celú rodinku, všetko to dávam Pánu Bohu.“
- **Mat'o:** „Cítim zodpovednosť za svoje skutky.“
- **Magda:** „Za duše svojej rodiny.“
- **Mirko:** „Za synovca a neter.“
- **Jozef:** „Za seba.“
- **Veronika:** „Moja práca bude moja zodpovednosť.“
- **Páter Ján:** „Za každého človeka, ktorého mi Pán pošle do cesty.“
- **Andrej:** „Za spásu detí a celej rodiny.“
- **Martin:** „Rast vo viere, za dary a talenty, ktoré mi daroval Pán.“
- **Július:** „Za svoje povinnosti.“
- **Filip:** „Za svoje správanie a vystupovanie na verejnosti. Za svojich blízkych a ľudí okolo mňa.“
- **Frederika:** „Za to, ako využívam čas, ako rozvíjam svoje talenty a vzťahy s blízkymi.“
- **Juliána:** „Za svoj život, pretože je darom od Otca. Aby som ho žila v súlade s jeho vôľou a nepremárnila ho.“
- **Miška:** „Za veci, ktoré sú mi zverené, za povinnosti, vzťahy, ale aj za svoje zdravie.“
- **Lýdia:** „Za seba a deti.“
- **Evka:** „Za svoje činy.“
- **Michalka:** „Za všetko.“
- **Eva:** „Za známky.“
- **Veronika:** „Za stratené veci.“
- **Ľudka:** „Za úspešne vedený život.“
- **Katka:** „Za našu mačku.“

Deti a mládež odpovedali vo veľkej miere, že majú radi svojich rodičov a majú obavu, aby rodičia boli stále s nimi a nerozviedli sa. Akoby cítili za nich zodpovednosť...

Za odpovede ďakuje Anna G. Vavrová.

Vaša reč nech je »áno - áno«, »nie - nie«

A evanjelium pokračuje: „Čo je navyše, pochádza od Zlého.“ (Mt 5: 37) Východiskom pre tému tohto čísla Bartolomeja bolo šieste Božie prikázanie. Pojem zodpovednosť veľmi dobre vystihuje mnohé problémy spojené s týmto prikázaním v dnešnej dobe, ktorú významne ovplyvnila sexuálna revolúcia, vrcholiaca v 60. až 80. rokoch 20. storočia. Zároveň k zodpovednosti ľudí - aj nás ako kresťanov - patrí zaujať voči nej jasné stanovisko.

Výrazné premeny sexuality sa v dejinách jednotlivých spoločností udiali viackrát. Zmeny sexuálneho správania spred pol storočia sú výnimočné tým, že spôsobili naozaj revolúciu, čiže v pomerne krátkom časovom období zapríčinili hlboké zmeny v celej spoločnosti, a vlastne aj v celej západnej civilizácii s dopadom na dnešné ľudstvo. Uskutočnila sa prostredníctvom masívneho spoločenského hnutia, ktorého cieľom bolo sexuálne „oslobodenie“ a spochybnenie tradičných vzorov správania a morálky v sexuálnych, a širšie v medziľudských vzťahoch. Pôdu pre ňu pripravilo už oslabenie morálnych noriem na prelome 19. a 20. storočia, no jej aktuálnymi spúšťačmi sa stali zavedenie tabletkovej antikoncepcie v roku 1963 a následné legalizácie interrupcií (umelých prerušení tehotenstva) v 70. rokoch.

Hoci sa mnohí prívrženci tohto hnutia spočiatku vyznačovali vcelku úprimnou vierou v to, že tieto prostriedky uľahčia a skvalitnia rodinný život, napriek pretrvávaniu tejto viery aj v ďalších desaťročiach už prvé roky ukázali úplne iný vývoj: šírenie predmanželského sexu, nahoty na verejnosti, pornografie, homosexuálneho životného štýlu, masturbácie a alternatívnych foriem sexuality, nárast počtu interrupcií a podobne. Sexuálna revolúcia spôsobila zmeny, ktoré ďaleko presiahli priestor manželskej spálne. Ukázalo sa, že čo tieto dva prostriedky (antikoncepcia a legalizácia interrupcií) v konečnom dôsledku skutočne spôsobujú, je práve bagatelizovanie významu manželskej spálne a nevídaný rozpad rodinného života. Dôsledky sexuálnej revolúcie v dnešných

spoločnostiach nie je možné predstaviť stručne. Napísalo sa o nich veľa kníh a je čoraz viac zrejmé, že jej celková hĺbka ešte len čaká na dôsledné preskúmanie. Takéto skúmanie neskončí pri rodinnom živote, pretože zmeny, ktoré priamo či nepriamo spôsobila, prenikli do všetkých oblastí spoločenského života, vrátane politiky a ekonomiky. Keďže o zmenách vzťahov manželstva a rodičovstva sme v minulých číslach písali viackrát, teraz stručne načrtujeme iné dva problematické dôsledky sexuálnej revolúcie. Ako prvý z nich zdanlivé oslobodenie žien (voči mužom).

Oceňovaná americká esejistka Mary Eberstadt (Adam and Eve After the Pill: Paradoxes of the Sexual Revolution, 2012) upozornila, odvolávajúc sa na mnohé odborné zistenia, na to, že už v prvých mesiacoch po zavedení tabletkovej antikoncepcie sa začali množiť pre vtedajšiu spoločnosť ešte šokujúce javy - nečakané otehotnenia slobodných žien a - čo bolo mimoriadne šokujúce - nechota otcov splodených detí uzavrieť s ich matkami manželstvo. Zhruba o desaťročie boli tieto javy také časté, že prestali šokovať. Výrazne sa podľa Eberstadtovej zmenila aj zodpovednosť v sexuálnych vzťahoch. Antikoncepcia spravila z tehotenstva záležitosť biologickej zodpovednosti ženy a spoločenského výberu muža. Nielen ženy si mohli vybrať, ale aspoň tak aj muži. Nejde o to, že by sa muži bránili prijať záväzky, ale v skutočnosti získali moc v plnej miere riadiť vzťah a určovať jeho podmienky (pokiaľ nie je žena natoľko ekonomicky zabezpečená a sebestačná, aby mohla muža úplne ignorovať). Oslobodenie žien dnes už do-

kázateľne viedlo k tomu, že sa pre mnohé z nich stalo ťažkým uskutočniť to, čo chcú najviac - manželstvo a rodinu.

Ruka v ruke s tým išlo aj šírenie predátorskej sexuality (založenej na zneužívaní žien), a to hlavne vďaka tomu, že toto predátorstvo bolo skryté pod plášť sexuálnej pokrokovosti (pionierom v tejto veci bol časopis Playboy). Presúvanie významu slov zašlo dokonca ešte ďalej - pokrokovosť sa často vníma a prejavuje predovšetkým ako posilnenie sexuality. Podľa Eberstadtovej sexuálna revolúcia umožnila vznik svetskej viery podobnej náboženským vieram, v tomto zmysle viery najplynnejšej od čias marxizmu a leninizmu, že rozkoš je najvyšším dobrom a nejestvuje jasnejšie morálne kritérium ako vzájomný súhlas s tým, čo sa medzi dvomi dospelými ľuďmi môže stať.

Na povýšenie sexuálnej rozkoše na úroveň najvyššieho dobra alebo až zmyslu života upozorňuje aj Moira Greyland ako na základ homosexuálneho životného štýlu. Vyrastala ako dcéra biologických rodičov, známych spisovateľov, ktorí sa rozhodli žiť v spoločnom dome každý v homosexuálnom vzťahu. K aktivizmu proti homosexualite ju popchlo najmä správanie jej otca, ktorý bol presvedčený, že všetci ľudia sú homosexuáli a ak zažijú homosexuálnu skúsenosť medzi 9.-12. rokom života, aj to o sebe zistia.

Pritom vrodenosť homosexuality dodnes nebola spoľahlivo dokázaná, hoci sa na to podujali viaceré výskumné tímy. Katolícka cirkev zastáva stanovisko, že ide o hriech, a toto stanovisko podporujú tiež viacerí homosexuáli, ktorí zažili obrátenie (a vyslobodenie z tohto správania, ktoré sa dnes ustáľuje v čoraz viacerých krajinách ako uznaný životný štýl). (Pozri napr. blog iamthewordthecomforter.blogspot.com/p/homosexuals-saved-by-jesus-and-set-free.html.) Jedným z nich je Adam Hood, ktorého vnútorný nepokoj a túžba po „niečom viac“ viedla k tomu, že sa na-

priek dlhodobému vzťahu s mužom začal modliť k Ježišovi a vyzývať ho, aby mu odhalil pravdu. Dnes ako kazateľ (a ženatý otec troch detí) podáva svedectvá o tom, ako mu Pán Ježiš ukázal, ako veľmi ho miluje, a že jeho sexuálna orientácia nie je základom jeho identity, pretože jej základom je byť Božím dieťaťom. Vzápätí mu Pán ukázal, že homosexualita nie je v súlade s poriadkom, ktorý vo svete ustanovil. Za hlavnú príčinu šírenia homosexuality Hood (ktorý žil dlhé roky vo veľkej homosexuálnej komunite) považuje rozbité rodiny, v ktorých sa deti musia vysporadúvať s pocitmi odmietnutia jedným z rodičov, chýbajúcim potvrdením mužstva a citov zo strany otca (u dievčat zo strany matky), ale napríklad aj s tyranským správaním niektorého či oboch rodičov. Tieto a podobné podmienky uľahčujú Zlému ovplyvňovať myslenie a vývoj detí a mladých ľudí.

Sexuálna revolúcia spôsobila oslabenie a prekrútenie mnohých morálnych aj náboženských zásad. Naša viera a záujem o blížneho by nás mala viesť k tomu, aby sme sa zaujímali o tieto problémy a boli pripravení bližných nielen láskyplne prijať, ale s porozumením im poskytnúť pomoc a snažiť sa vytvoriť spoločenské podmienky, ktoré nebudú ich problémy prehlbovať.

Text: Mária Suríková

Foto: Mária Melicherčíková

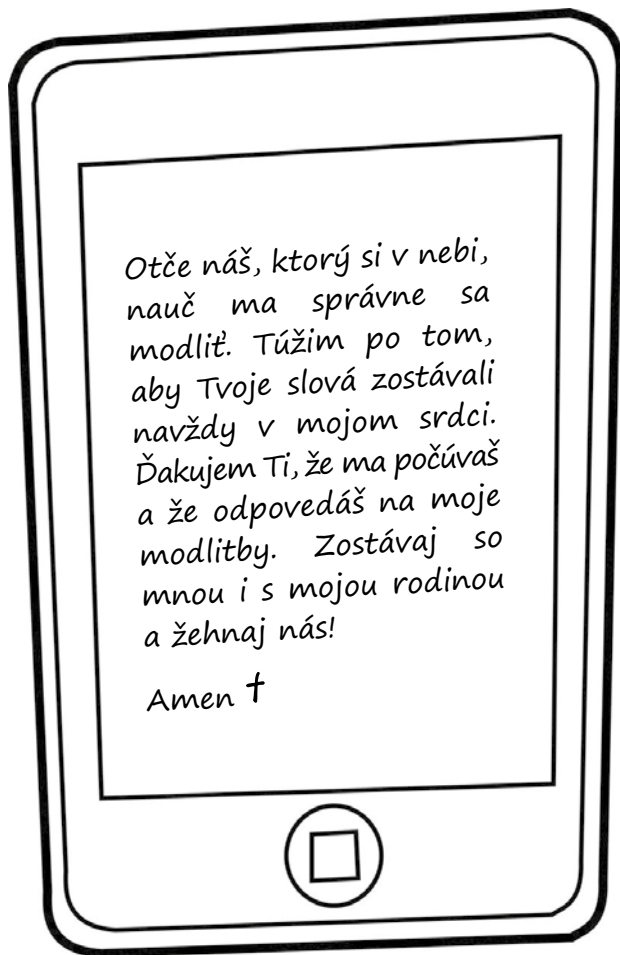

Milé deti,

tak, koniec školského roku je za nami. Verím, že úspešne! Ved' ste sa predsa isto – **ZODPOVEDNE** pripravovali, aby ste mali dobré vysvedčenia.

Byť **ZODPOVEDNÝ** je veľmi dobrá, dôležitá a potrebná vlastnosť. Každý z nás sa učí byť zodpovedný a každý za niečo iné, no každý jeden človek je zodpovedný za svoju dušu. Je preto veľmi dôležité, aby sme sa o ňu dobre starali.

Byť v stálom spojení s Nebeským Ockom nám nedovolí konať zlé skutky, a tak si ochránime dušu. Preto, milí kamaráti, nezabudnite na Pána Boha ani cez prázdniny a navštívte ho v chráme, modlite sa... Rozprávajte sa s ním, aby ste pocítili jeho blízkosť aj na dovolenkách.

Prajem vám, nech vás Nebeský Ocko požehnáva, Panna Mária ochraňuje a nech máte veselé prázdniny plné krásnych zážitkov ☺!

Ako hovoríva jeden náš múdry páter – byť napojený na Pána Boha, to je ako byť napojený na wifi, čiže v dnešnej dobe – stále ☺!

Vyfarbite si smartfón s modlitbou, ktorý znázorňuje, že modlitbou sme s Bohom v neustálom spojení, kedykoľvek a kdekoľvek. Aj na prázdninách...

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Spoločná modlitba s deťmi

Recenzia detskej knihy *Večerné modlitby s objatím*

Každý rodič je zodpovedný za svoje dieťa, a teda aj za formáciu jeho duše. Je dôležité viesť naše deti k Bohu a k modlitbe. Spoločne strávený čas s našimi deťmi - spojenie v modlitbe - je nenahraditeľný!

Deti sa od nás, dospelých, najviac naučia vzorom, teda osobným príkladom. Ak chceme, aby sa modlili, ukážme im, že aj my sa modlíme - a radi! Ukážme im, že spoločná modlitba v rodine je základom dobrého fungovania a vytváranie dobrého vzťahu k Bohu i k ostatným členom rodiny. S knihou *Večerné modlitby s objatím* sa budú deti modliť rady, mám to odskúšané. Napísal ju Stephen Elkins, ilustrovala Ruth Zeglin a vyšla v roku 2016.

Vytvoriť lepší svet

Stephen Elkins je spisovateľ a hudobný skladateľ, nominovaný na cenu Grammy. Jeho cieľom je dosiahnuť, aby na svete vyrastala lepšia generácia detí. „Je potrebné, aby sme našim deťom ukázali správny morálny kompas, ktorý odráža Božiu vôľu.“ (Stephen Elkins). Sám autor má manželku a tri deti.

Môj 6-ročný syn dostal túto knihu ako dar pred dvoma rokmi a odvtedy sme si ju už niekoľkokrát čítali a stále sa k nej radi vraciame. Kniha je naozaj krásne ilustrovaná, čo hneď zaujme deti, ktoré si ju ešte nevedia samy čítať.

V knihe nájdete 52 milých modlitieb. Vedú deti k láskavosti k druhým ľuďom i k tomu, že sa netreba báť napr. tmy ani návštevy u lekára. Ďalej sú tu modlitby za priateľov, domácich maznáčikov alebo aj za to, ako sa naučiť byť trpezlivý či naučiť sa ovládať. Je to 52 príjemných chvíľ, počas ktorých sa zastavíte po celodennom zhone a keď si dieťa pritulíte a porozprá-

vate mu príbeh z Božieho slova. Každá modlitba sa totiž končí objatím.

Objatie ako cesta k Bohu - Láske

Objímanie sa deťom veľmi páči. No nielen deťom - ja mám 38 rokov a objímala by som sa stále... Každý potrebuje pocítiť, že je milovaný! Pri hrejivom objatí deti pociťujú lásku, náklonnosť a prijatie.

Pred tým, ako vaše dieťa zaspí, skúste si s ním vytvoriť takýto pokojný čas s Božím slovom a v láske. Táto kniha k tomu priam nabáda, pretože je písaná tak, aby bol priestor na všetko. Veľmi prehľadne je znázornená téma s nadpisom, pri ktorom vždy stojí citát z Božieho slova týkajúci sa danej témy. Ďalej autor v krátkom odseku vysvetľuje, čoho sa to týka a uvedie krátky príklad príbehom zo života, aby to deti ľahšie pochopili. Každý príbeh sprevádza aj stručným mottom. Nasleduje krátke „večerné slovko z Biblie“, ktoré je zakončené „modlitbou v Božom náručí“. Keď sme všetko prečítali, autor popraje dobrú nôcku a nasmeruje nás, že je čas na objatie napr. slovami... „Tomu, kto má radostné srdce, dáme nádherné veľké objatie!“ (Téma o radosti.)

Túto knihu môžem naozaj len odporučiť do každej rodiny. Je veľmi vhodná aj ako darček. V úvodnej časti je dokonca vytvorený priestor na jej venovanie.

Po prečítaní knihy sme sa u nás doma naučili tráviť viac času v spoločnej modlitbe a dokonca sa viac spoločne rozprávať o živote a o tom, čo je správne a čo nie, čo sme dnes zvládli a čo nie, pretože každú jednu tému sme si prirovnali k našim postojom. Ak si túto knihu zoženiete i vy, prajem vám požehnaný čas s Božím slovom v objatí a láske spolu s vašimi deťmi!

Eva Trepáčová

... myšlienkami, slovami, skutkami...

Potrebujem sa napit'... Sucho v krku a hrča v žalúdku. Studená voda trochu zmierňuje ťažký pocit a obavy zo stretnutia. Iba tuším, čo nás s kolegyňou čaká v dvoch izbách, zaplnených posteľami pre sedem ľudí a postieľkami pre dvojčky. Napriek tomu je v strede dost' vzdušný priestor, i keď naplnený ťažkým vzduchom, ťažkými myšlienkami a ešte ťažšou realitou. Ticho bez piatich detí, ktoré sú teraz v domove, je priam neznesiteľné, vždy tu pokrikovali jeden cez druhého.

Sedí na gauči, veľké bruško, chrániace dve deti má položené na kolenách, oči a líca prepadnuté, kruhy pod očami a pohľad zranenej, vylakanej srny. Nohy mám ťažké, idem ako proti prúdu, sadám si vedľa nej. Erika. Meno, ktoré sa ani nedá zle vysloviť. Posledné rany na tele sa jej už takmer zahojili, duša však krváca ďalej. Veľmi, veľmi prosím Pána o pokoj a snažím sa jej ho posunúť. Čítame postupne otázky, ktoré jej poslali pred vypočutím súdnoznaleckým psychológom, ktoré sa snažia odhaliť stopy a prejavy týranej osoby. Jedna za druhou sú „šité“ priamo na ňu. Na všetky odpovedá kladne a začína chápať, že je obeťou. Oči sa naplňajú slzami na striedačku jej, mne, kolegyni a zas dokola...

„On je otcom detí, čo mám robiť, aby to uznal? Čo s ním bude? Ved' on je chorý, budú ho liečiť?“ Oblieva ma pot. Od detstva doteraz bitá, týraná fyzicky, psy-

chicky, zlomená... nemyslí v zlom, nedokáže. Kam sa podela jej sloboda a dôstojnosť? Ostali len útržky. „Dýchaj, dýchaj.“ Hovorím si v duchu. „Vraj mi odoberú aj tieto dve deti. Čo budem robiť, načo som všetko chystala? Načo ich nosím?“ Ticho vzlyká a dlaňou pritisne vypuklé, ťažké bruško.

Dve pekné drevené postieľky však kričia. Čakám nejakú reakciu, prirodzený hnev, no nič. Všetko v sebe brzdí, dusí a prehĺta. Iba slzy, ktoré utiera do rukáva pulóvra, hovoria o jej rozporení. Obratá o slobodné myslenie len po troškách odhaľuje cesty svojich myšlienok. Ani jedným slovom nepraje zlo. Cítim však skôr smrad pekla ako závan nebeskej svätosti. Opakovane sa mi vracia hrča do krku a putuje ako horký kameň dolu. Čo budeme postupne spolu v dôvere robiť, aby sa vrátila k slobodnému mysleniu a k zreлым rozhodnutiam?

Odchádzame, sadáme do auta a ťažoba sa za nami vlečie ako hustá smola. Ešte chvíľu sme ticho. S výjazdom na diaľnicu otváram okno a prievan s hukotom odnáša časť ťažkého nákladu aj zo mňa. Postupne vo mne silnie pocit vďaka Bohu za slobodu mojich myšlienok a rozhodnutí.

mm

Medzi mnou a tebou

Recenzia hudobného albumu Dominiky Gurbaľovej

„Milované srdce miluje a chváli.“

Pamätám si na prvé stretnutie s Dominikou. Dodnes som vďačná bývalému kaplánovi Mariánovi Husárovi, vďaka ktorému sme mohli mladú speváčku počuť na koncerte. Konal sa priamo v našom farskom kostole. Hoci chvály ako hudobný žáner nie sú v prievidszskom prostredí ničím nepoznaným a zvláštnym, Dominika ma svojím spevom i textami piesní doslova očarila. Vtedy som si kúpila jej prvý album a veľmi dlho ma v mojom duchovnom živote sprevádzal.

Ďakujem človeku, ktorý mi daroval najnovší hudobný album Dominiky Gurbaľovej s názvom Medzi mnou a tebou. Obal CD s fotografiou hlavy v oblakoch naznačuje, že by sa pokojne mohol volať aj „medzi nebom a zemou“. Predznamenáva samotný obsah a spôsob spracovania piesní, ktorý je veľmi ženský, s neopakovateľným zafarbením hlasu mladej speváčky, a zároveň hravý, akoby jemným zábleskom z neba.

Kým prvý album bol inšpirovaný najmä žalmami, texty nového CD sú výsostne Dominikiným dielom. Práve hĺbka textov je to, čo ma cez ich hudobné spracovanie oslovilo najviac - napriek tomu, že ako vo všetkých chválových piesňach, text sa pravidelne opakuje.

Po vypočutí albumu som prežívala nadšenie. Dominika sa v ňom ako hudobníčka i textárka posunula ďalej. Už prvá pieseň oživená hlasom fujary vzbudila vo mne záujem, no i celý album pôsobí sviežo a zároveň hlboko, až tajomne. Zvláštnosťou Dominikiných skladieb je aj to, že

hoci sú často v pomalom tempe, poslucháč ich vníma ako dynamické.

CD obsahuje 12 piesní a 2 bonusy, z toho jeden z nich je venovaný deťom. Pieseň Lienka a jeleň o rôznych ľudských daroch, ktoré si nemáme navzájom porovnávať, však má čo povedať i dospelým. (K piesni je natočené aj veľmi pekné video.)

Za tvorivý vrchol albumu považujem pieseň Nechám sa milovať, pri ktorej sa nám album doma či v aute pravidelne „zasekáva“ ☺. Autorka sa v nej prejavila ako talentovaná textárka i hudobníčka, pričom nebadane privádza poslucháčov k poznaniu, o čom vlastne chvály ako žáner naozaj sú.

Ak by som tomuto krásnemu dielku mala niečo vytknúť, tak azda len buklet, ktorý sa mi zdal z hľadiska grafického spracovania fotografií nekvalitný. Inak je to z môjho skromného neprofesionálneho hudobného pohľadu album, ktorý gospelovú hudbu určite posunul opäť vyššie, minimálne prostredníctvom textov.

Elena Blašková

Kvíz o svätosti

Letné obdobie prázdnin a dovoleník môžeme využiť nielen na telesný oddych a spoločenské zážitky, ale aj na duchovné prehodenie nášho života a jeho ďalšieho smerovania. Ako malú návnadu vám ponúkame tento kvíz, ktorého otázky sme spracovali podľa exhortácie pápeža Františka GAUDETE ET EXSULTATE (O povolani k svätosti v súčasnom svete) z 19. marca 2018. Správne odpovede nájdete v jej III. kapitole. Keďže konečné zhodnotenie svätosti každého z nás je v kompetencii nášho Nebeského Otca, vyhodnotenie kvízu berte len ako motiváciu k ďalšiemu úsiliu.

1. Čo treba spraviť ako prvé, keď sa rozhodneme ísť po ceste k svätosti?
 - a. Prehodnotiť svoj doterajší život.
 - b. Vyzývať Ducha Svätého.
 - c. Odčiniť svoje viny a vyspovedať sa.
2. Čo znamená podľa Ježiša Krista chudoba?
 - a. Prísnu a nenáročnú existenciu.
 - b. Žiť bežný život bez zbytočných výstredností.
 - c. Dávať almužnu núdzným.
3. Ako máme reagovať, keď veci nie sú tak, ako by mali byť?
 - a. Overiť si v Písme, ako by mali byť správne, a trvať na ich náprave.
 - b. Verejne pokarhať vinníkov a modliť sa za ich obrátenie.
 - c. V miernosti hriešnikov napomenúť a dávať si pozor na vlastné pokušenia.
4. O čom svedčí utrpenie v našom živote?
 - a. Dokazuje, že niečo je zle. Treba to zmeniť alebo odísť.
 - b. Pán Boh prejavuje svoju lásku darom utrpenia: Koho Pán Boh miluje, toho krížom navštevuje.
 - c. Utrpenie je vždy súčasťou reality, v ktorej musíme na tomto svete žiť, a učí nás poskytnúť úľavu druhým.
5. Kedy je človek „lačný a smädný po spravodlivosti“?
 - a. Keď sa aktívne angažuje v správnej politickej strane.
 - b. Keď sa rozhoduje spravodlivo a hľadá spravodlivosť pre chudobných a slabých.
 - c. Keď je vo všeobecnosti verný Božej vôli.
6. Akú mieru má vo vzťahoch používať sväteť?
 - a. Oko za oko, zub za zub.
 - b. Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im.
 - c. Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva.
7. Ako sa stat' „blahoslaveným čistého srdca“?
 - a. Úprimne sa chrániť od všetkého, čo poškvŕňuje lásku v našich úmysloch.
 - b. Poslúchať rodičov a nepohoršovať blížnych.
 - c. Neškodiť druhým.
8. Ako sa sväto zachovať v konfliktných situáciách?
 - a. Snažiť sa potajomky, za chrbtom šíriť informácie o tom druhom a nakloniť tak ostatných na svoju stranu.
 - b. Ignorovať konflikt alebo z neho vyčúvať.
 - c. Prijat' a strpieť ho so snahou mierumilovne, pokojne ho vyriešiť.
9. Ako sa treba postaviť k väčšinovému životnému štýlu doby?
 - a. Chváliť Boha a starať sa o núdznych v pokore a vytrvalo, napriek nepochopeniu a problémom.
 - b. Nenápadne splynúť s prostredím, či už kresťanstvo zatracuje, alebo chváli.
 - c. Prijat' svoje mučeníctvo a občas ho podporiť nesplnením si povinností, napr. kvôli meditácii.

Zarátajte si **0 bodov** za každú otázku, v ktorej ste označili viac ako jednu odpoveď, pripočítajte si **1 bod**, ak ste v ostatných otázkach označili nasledovné odpovede: 1b, 2a, 3c, 4c, 5b, 6b, 7a, 8c, 9a. Ak ste v niektorej otázke zvolili inú odpoveď, prirátajte si **2 body**.

VYHODNOTENIE:

0 - 4 body:

Pochybovanie a neistota je v poriadku, pokiaľ je prejavom poznávania a hľadania správnej cesty. Pozor však, aby nebola prejavom spokojnej nevedomosti! Ľahostajných Pán nemá v obľube. Skúmajte, modlite sa, namáhajte sa! Výsledky sa skôr či neskôr dostavia.

5 - 9 bodov:

Zvyknete sa v noci zobudiť a v myslí vám práve znie modlitba Otče náš alebo Zdravas Mária? Nebo sa z vás teší a svätí anjeli strážia váš spánok. Pozor, aby ste nezaspali na vavrínoch! Pred Zlým sa treba chrániť vytrvalo a tento svet potrebuje veľa modlitieb a práce tých, ktorí si ctia Pána.

10 - 14 bodov:

Schovajte krížiky a agnusťky pod odev, nech ich nikto nevidí! Na svojom kresťanstve musíte popracovať. Možno by bolo dobré začať tým, či vôbec chcete byť svätý. Bez rozhodnutia to pôjde len ťažko. Urýchlene sa vrhnite na úprimnú modlitbu, štúdium Svätého písma, sv. prijímanie a duchovné cvičenia.

15 - 18 bodov:

Cítite niekedy nevysvetliteľné teplo a čudný zápach? To bude síra. Čerti vás ľúbia a hýčkajú vo svojej prítomnosti. Nedajte sa, kým máte čas! Medzi letnými módnymi výstrelkami sa vrecovina a popol na hlave stratí, tak neváhajte ani chvíľu! Lebo nikto z nás nepozná deň ani hodinu...

Prpravila: Mária Suríková

Spomienky

„Tak rýchlo ten čas letí, tak rýchlo uteká, ale spomienka na vás v srdciach našich je hlboko vrytá.“

Dňa 30. júna 2019 ubehlo 10 rokov od chvíle, čo si náš Pán povolal k sebe nášho otca, starého a prastarého otca, pána **Štefana Jamricha**.

Dňa 25. júla 2019 si pripomenieme 17 rokov od chvíle, keď si náš Pán povolal k sebe našu mamičku, starú a prastarú mamičku, pani **Vilmušku Jamrichovú**, rodenú Šturcelovú.

V modlitbách každý deň na nich s úctou a láskou spomína dcéra a vnuci s rodinami.

Dňa 8. júla uplynie 5 rokov od chvíle, keď nás navždy opustila **Anna Mišíková**. S láskou na ňu spomínajú manžel, dcéra a syn s rodinami. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

*Odpočinitie
večné daj im,
ó Pane...*

Chcela som sa páčiť

Svedectvo

Volám sa Barbora. Momentálne som šťastne vydatá za toho najlepšieho muža, akého som mohla stretnúť. Vyrastala som nie v ideálnej, ale zato milujúcej rodine. Keď som bola v období puberty, trpela som mentálnou anorexiou. To som vtedy nevedela.

Nikto z rodiny ma nikdy nenazval tučnou, nik ma nepodceňoval ani nezhadzoval. V mojich pätnástich rokoch som však začala mať pocit, že ak neschudnem, tak sa nikomu nebudem páčiť, a že aj naďalej si všetci budú vždy všímať len moje kamarátky. Zo dňa na deň som prestala jesť sladké veci, tuky, vysmážané jedlá... Naoko to vyzeralo, že som sa len začala zdravo stravovať a moji rodičia ma v tom podporovali.

Premýšľanie o jedle

V tom období som hrávala súťažne florbal, takže som mala veľa pohybu. Extrémne som si dávala pozor na to, čo zjem. Veľa som cvičila a jedla nedostatočne. Presne som vedela, koľko kalórií a aké zloženie má ktorá potravina. Nemala som problém zostať hladná a postupne som prestala hlad cítiť. Neustále som sa vážila, aby som zistila, ako mi to ide. Za asi 3 mesiace som schudla asi 10 kg. Začínali si to všímať aj moji rodičia a spolužiaci a ja som bola so sebou veľmi spokojná. Bola som posadnutá rozmyšľaním o jedle a šťastná, že chudnem ďalej.

V sedemnástich, keď väčšina žien už má menštruáciu, ja som ju stále nemala. Šla som s mamkou ku gynekologičke. Tam zaznela veta, ktorá ma uviedla do pozornosti: „Vy chcete mať niekedy deti?“ Moje telo spracovávalo prijaté jedlo len na to najnutnejšie, a preto som nemala dostatočne vyvinutú maternicu.

Vedela som, že to nie je v poriadku, chcela som normálne jesť a mať raz deti, ale zmeniť to, to bol boj. Všetko spočívalo v mojej hlave. Rodičia sa ma v dobrom záujme začali pýtať, či som jedla a koľko. Bolo to pre mňa nesmierne ťažké a otravné. Našťastie som sa neprehupla do fázy bulímie, ale výčitky po najedení prichádzali neustále. Malými krokmi a pádmi a so strachom som sa postupne z toho dostávala. Trvalo to niekoľko rokov.

Uistenie

Už počas môjho chudnutia som sa každého pýtala, či nie som tučná a či som pekná. Vždy ma uistili, že tučná nie som a pekná som. Veriť tomu bol však veľký problém. Práve vďaka rodičom a priateľom, ktorí pri mne stáli a mali ma stále radi a boli ochotní ma stále uisťovať, som teraz z toho vonku. Veľmi som im vďačná, že to so mnou nevzdali, aj keď som bývala nepríjemná a nervózna.

Tento môj boj nebol úplne extrémny, nemuseli ma hospitalizovať, ale ovplyvnil moje fungovanie na dlhú dobu. Do toho, čo nemohli zmeniť ani moji najbližší, vstúpil milujúci Boh, ktorý mi mnohokrát pripomínal pravdu a stále mi ju pripomína. Som mu nesmierne vďačná za dar života a verím, že raz požehná darom života aj naše manželstvo.

Barbora

Prežila svoj život zodpovedne

Svätá Marie-Marguerite Dufrost - d'Youville

Napriek tomu, že to v živote nemala ľahké, vždy sa ku všetkému stavala zodpovedne. Neopustila ani svoju rodinu, ani svoje dielo - hoci by sa na to našlo množstvo dôvodov. Marie-Marguerite nachádzala svoju silu v Bohu. A ťažkosti, ktoré ju postretli, mu prinášala ako obeť.

Svätá Marie-Marguerite sa narodila 15. októbra 1701 vo Varennes v Kanade. Jej otec bol francúzskym dôstojníkom a zomrel, keď mala Marie-Marguerite 7 rokov. Matka sa potom opäť vydala. S nevlastným otcom však Marie-Marguerite nemala

dobrý vzťah, a tak jej prišlo vhod, keď ju ako 12-ročnú poslali do internátnej školy uršulínok v Quebecu.

Nešťastné manželstvo

Po návrate domov viedla Marie-Marguerite tichý a skromný život. Pomáhala rodine na domácom hospodárstve, až kým sa nezoznámila s Françoisom-Madeleinom d'Youvillom, za ktorého sa ako 18-ročná vydala. Toto manželstvo však nebolo šťastné. Jej zámožný manžel nezodpovedným životom čoskoro premrhal celý majetok. Domov sa často vracal opitý a svoju ženu a päť detí nezriedka i bil. Marie-Marguerite však zostávala verná svojmu manželskému sľubu aj napriek týmto zlým okolnostiam. Čoraz viac sa utiekala k Bohu a jej viera v jeho pomoc veľmi vzrástla. V čase, keď čakala šieste dieťa, po 10 rokoch manželstva, François-Madeleine zomrel.

Šedé sestry

Marie-Marguerite zostala s deťmi sama a bez peňazí. Našli sa však ľudia, ktorí jej

pomohli. Z detí sa dospelosti dožili len dvaja synovia - obaja vyštudovali teológiu a stali sa kňazmi. Po ich odchode sa Marie-Marguerite začala naplno venovať charitatívnej práci. Prenajala si starší dom a zriadila v ňom miesto prvej lekárskej pomoci. Postupne ho prebudovala na nemocnicu. Pridalo sa k nej niekoľko žien, ktoré postupne vytvorili novú kongregáciu - tzv. „šedé sestry lásky“ (nazvanú podľa šedých habitov symbolizujúcich pokoru, ktoré sestry nosili).

Napriek nedostatku financií Marie-Marguerite dokázala všetko premeniť na zisk. Sestry vyšívali, vyrábali sviečky, predávali svoje poľnohospodárske produkty... Ale aj pacienti hospitalizovaní v nemocnici - aspoň tí, ktorí vládali - pracovali ako príležitostní krajčíri, obuvníci či pekári, čím získavali prostriedky na jej fungovanie. Dielo, ktoré Marie-Marguerite realizovala, dokázalo prežiť neprajnosť niektorých ľudí aj ničivý požiar v roku 1757 a začať opäť odznova.

Sestra Marie-Marguerite zomrela 23. decembra 1771 v Montreale v povesti svätosti. Výnimočnosť jej života potvrdila Cirkev i oficiálne, keď ju pápež Pius XII. v roku 1959 blahorečil a pápež Ján Pavol II. v roku 1990 svätorečil. Stala sa tak prvou kanonizovanou Kanadankou v dejinách tejto krajiny.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 3; www.biographi.ca
Foto: www.it.wikipedia.org

Farská kronika od 25. mája do 29. júna 2019

Do farského spoločenstva sme sviatost'ou krstu prijali:

Lea Matúšaková	Oskar Malovaník
Elizabeth Smatanová	Timoty Medlen
Filip Harcek	Nela Kršková
Kristínka Chmelová	Jakub Palaj
Timotej Pilc	Radoslav Hartmann
Milan Kolář	Miloš Lacko
Lujza Bližňáková	Sofia Zbiňovicová
Martin Barta	Laura Hostačná
Ema Kováčová	Timea Smatanová
Santina Sumanová	Adam Hunka

Manželstvo uzavreli:

Martin Harcek a Karina Arendášová
Tomáš Krčmár a Ľudmila Chomová
Martin Nedorost a Lucia Kováčová
Kornel Kapinay a Terézia Peticová
Miloš Buček a Michaela Letavajová
Andrej Baláž a Dominika Palovičová
Cyril Ivanič a Gabriela Ivaničová, r. Cholelová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Alžbeta Kostolanyiová, 82 r.
Eduard Záštera, 77 r.
Anna Hanusková, 76 r.
Alžbeta Pochybová, 82 r.
Helena Machová, 71 r.
Karol Jeleň, 76 r.
Edita Kroová, 72 r.
Dušan Pauliček, 66 r.
Margita Detková, 89 r.
Oliver Martinec, 21 r.
Jozef Bullo, 77 r.
Anton Stanko, 86 r.
Imrich Bernát, 77 r.
Aladár Valko, 59 r.
Štefánia Pálešová, 90 r.
Ján Mokrý, 79 r.
Agáta Chylová, 83 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Elena Blašková, Anna Gálová,
Štefan Kollár, Mária Melicherčíková,
Mária Pytlová, Mária Suríková, Eva
Trepáčová

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1, 2, 32 - Mária Melicherčíková
str. 3 - Martina Suváková
str. 31 - Štefan Kollár

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Kostol Najsvätejšej Trojice, rozlúčková svätá omša s pátrom Marekom Kotrasom, 30. júna 2019

Farský a Mariánsky kostol, rozlúčkové sväté omše s dekanom Vladimírom Slovák, 29. júna 2019

